КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Історичний факультет

Кафедра історії мистецтв

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник декана з науково-педагогічної
та навчальної роботи
_____
«__»_____20__року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Професійна та корпоративна етика історика-дослідника

для студентів

галузь знань	**03 Гуманітарні науки**
спеціальність	**032 Історія та археологія**
освітній рівень	**другий (магістерський)**
освітня програма	**американістика та європейські студії**
вид дисципліни	**обов'язкова**

Форма навчання	**денна**
Навчальний рік	**2021 /2022**
Семестр	**1**
Кількість кредитів ECTS	**4**
Мова викладання, навчання та оцінювання	**українська**
Форма заключного контролю	**залік**

Викладач: *Іваницька Лілія Василівна*, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії мистецтв історичного факультету;

Шинкаренко Олена Василівна, кандидат філософських наук, доцент кафедри етики, естетики та культурології філософського факультету.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____(_____) «__»___ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____(_____) «__»___ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2021

Розробники: *Іваницька Лілія Василівна*, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії мистецтв історичного факультету;

Шинкаренко Олена Василівна, кандидат філософських наук, доцент кафедри етики, естетики та культурології філософського факультету.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри історії мистецтв

_____ Петро КОТЛЯРОВ
(підпис)

Протокол № 12 від «07» 06 2021 р.

Схвалено науково - методичною комісією історичного факультету

Протокол від «26» 08 2021 року № 4

Голова науково-методичної комісії _____ Наталія ТЕРЕС
(підпис)

«_____» _____ 20___ року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – оволодіння студентами теоретичними знаннями та набуття практичних навичок, дотримання етичних принципів та норм майбутньої професії історика-американіста, ознайомлення із ключовими принципами психолого-етичних аспектів ділового спілкування та набуття практичних навичок використання етичних норм, а також особливостями професійної та корпоративної етики історика.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати* історію формування етичних професійних та корпоративних основ; складові кодексу етичної поведінки; теоретичні засади професійної та корпоративної етики історика; особливості професійної та корпоративної етики історика; основний зміст, напрями розвитку етичної думки в історико-культурологічному аспекті.
2. *Вміти* сформувати цілісне уявлення щодо етичних норм і правил фахового історика-американіста; орієнтуватись в теоретичних та прикладних аспектах професійної та корпоративної етики історика; формувати самостійний стиль мислення, власну етичну позицію, робити власний моральний вибір; застосовувати отримані в процесі навчання знання для формування ефективних відносин в професійній діяльності історика.
3. *Володіти навичками* аналітичної критики, принципами етичних аспектів ділового спілкування та використання етичних норм в професійній та корпоративній етиці.

3. Анотація навчальної дисципліни: обов'язкова дисципліна, що формує особистісні компетентності фахівця, етичну освіченість, моральну спрямованість у виконанні професійних обов'язків і відповідальності, професійної солідарності і корпоративності; відпрацьовує морально-етичні проблеми професійної діяльності сучасного історика та корпоративне бачення вирішення етичних проблем, надає досвід втілення у професійній взаємодії єдності морального та правового регуляторів професійного та корпоративного життя. Підсумком в опануванні даної дисципліни є формування етичного та професійного кодексу історика-американіста.

4. Завдання (навчальні цілі): Дисципліна «Професійна та корпоративна етика історика-дослідника» передбачає: визначення специфіки методів етико-прикладних досліджень та етичних суджень; уміння використовувати їх у вирішенні конкретних аналітичних і дослідницьких завдань щодо моральних колізій в сучасних практиках; формування та вивчення структури та змісту кодексу етики професійних істориків з урахуванням корпоративних інтересів; засвоєння теоретичних основ застосування фундаментальних принципів та концептуальних основ етичного кодексу історика; набуття практичних навичок використання етичних норм фахових істориків-американістів.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		**Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання**	**Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)**	**Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни**
Код	**Результат навчання**			
1.1.	*Знати* критерії розрізнення прикладної, професійної та корпоративної етики.	*лекція, семінар, самостійна робота*	*усне опитування, контрольна робота з тем ЗМ1 (тест)*	*15*

1.2.	*Знати* історію формування етичних професійних та корпоративних основ.	*лекція, самостійна робота*	*індивідуальне завдання*	*10*
1.3.	*Знати* принципи морально-нормативного забезпечення професійного історика.	*лекція, самостійна робота*	*індивідуальне завдання*	*15*
1.4	*Знати* шляхи подолання розриву між загальними моральними принципами та вимогами корпоративної етики.	*лекція, семінар, самостійна робота*	*усне опитування; контрольна робота з тем ЗМ2 (тест)*	*20*
1.5.	*Знати* зв'язок між професійною культурою та професійною мораллю як основу професійної етики.	*лекція, семінар, самостійна робота*	*усне опитування, контрольна робота з тем ЗМ1 (тест)*	*10*
2.1	*Вміти* вести етичний теоретичний дискурс щодо актуальних питань моральної та етичної практики сучасного історика.	*лекція, семінар, самостійна робота*	*усне опитування; контрольна , робота з тем ЗМ2 (тест)*	*10*
2.2	*Вміти* формувати самостійний стиль мислення, власну етичну позицію, робити власний моральний вибір.	*лекція, самостійна робота*	*підсумкова контрольна робота*	*10*
4.1.	*Вміти* застосовувати отримані в процесі навчання знання для формування ефективних відносин в професійній діяльності історика.	*лекція, самостійна робота*	*підсумкова контрольна робота*	*10*

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання *(необов'язково для вибіркових дисциплін, які* ***не входять*** *до блоків спеціалізації)*

Результати навчання дисципліни (код) / Програмні результати навчання (назва)	1.1	1.2	1.3.	1.4.	1.5.	2.1	2.2.	4.1.
ПРН 1. Аналізувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки, критично оцінювати стан проблеми та результати останніх досліджень.	+	+				+	+	+
ПРН 2. Здійснювати рецензування, коментування, анотації наукових,науково-популярних, освітніх та публіцистичних текстів, які стосуються питань американістики та європейських студій .	+		+	+		+		+
ПРН 3. Розробляти й реалізовувати історичні та міждисциплінарні проекти з урахуванням сучасних методологічних підходів.		+			+	+	+	+
ПРН 4. Застосовувати у професійній діяльності у сфері американістики та європейських студій сучасні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації, у тому числі для виконання наукових досліджень і реалізації освітніх та інноваційних проектів.				+		+		+
ПРН 6. Здійснювати експертизу пам'яток історії, археології та культури з метою їх охорони та можливого подальшого використання.	+		+			+		+
ПРН 10. Узагальнювати результати власних наукових досліджень і презентувати їх у доповідях, публікаціях державною т іноземною мовами із дотриманням принципів академічної доброчесності та професійної етики.	+			+			+	

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Контрольна робота з тем ЗМ1 (тест): РН 1.1, 1.5. — 10 балів/ 6 балів.*
2. Контрольна робота з тем ЗМ2 (тест): РН 1.4., 2.1.— 10 балів/ 6 балів.
3. Індивідуальне завдання 1: РН 1.2. - 10 балів/ 6 балів.
4. Індивідуальне завдання 2: РН 1.3. - 15 балів/ 9 балів.
5. Оцінювання роботи під час семінарських занять (ЗМ 1): РН 1.1., 1.5. - 15 балів/ 9 балів.
6. Оцінювання роботи під час семінарських занять (ЗМ 2): РН 1.4., 2.1. - 20 балів/ 12 балів.
7. Підсумкова контрольна робота Р.Н. 2.2., 4.1. - 20 балів / 12 балів

* максимальний бал/ пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

- підсумкове оцінювання: залік.

7.2 Організація оцінювання:

Контроль знань студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем двох змістових модулів (бали, отримані за модульні контрольні роботи (у формі тестування); бали, отримані за виконання індивідуальних завдань; бали, отримані за роботу на семінарських заняттях, а також бали, які отримані за підсумкову контрольну роботу.

(Зразки тестових завдань для модульних контрольних робіт, перелік індивідуальних завдань, питання та завдання підсумкової контрольної роботи див. Навчально-методичний комплекс з даної дисципліни).

Зміст курсу поділений на 2 змістових модулі. Кожний змістовий модуль включає в себе лекції, семінари, самостійну роботу студентів, які завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу. У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1 - 6, у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 7 –10.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою.

<table>
<tr><td colspan="3"><u>Змістовий модуль 1</u>
Професійна та корпоративна етика: виникнення та призначення в суспільстві.</td><td colspan="3"><u>Змістовий модуль 2</u>
Етичний кодекс історика – випускника історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.</td><td>Підсумковий контрольна робота / залік</td></tr>
<tr><td colspan="3">35 залікових балів
(максимум)</td><td colspan="3">45 залікових балів
(максимум)</td><td rowspan="3">20 балів (максимум)</td></tr>
<tr><td>Самостійна робота (виконання індивідуального завдання)</td><td>Семінари</td><td>Модульний контроль</td><td>Самостійна робота (виконання індивідуального завдання)</td><td>Семінари</td><td>Модульний контроль</td></tr>
<tr><td>10 (максимум)</td><td>15 (максимум)</td><td>10 (максимум)</td><td>20 (максимум)</td><td>15 (максимум)</td><td>10 максимум</td></tr>
</table>

Предметом самостійної роботи студентів є опрацювання ними як окремих тем, так і деяких розділів тем програми курсу. Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється під час семінарських занять, оцінювання індивідуальних завдань (реферат, есе), модульних контрольних робіт, підсумкової контрольної роботи.

Упродовж семестру оцінюється робота студента ***під час кожного семінару*** (доповідь,

доповнення, участь у дискусії). Під час семінару студент має можливість досягти від 1 до 3 балів. Критеріями оцінювання відповіді студента під час семінару є:

- повнота розкриття питання 1-2 бали;
- логіка викладення 1 бал;
- використання основної і додаткової літератури 1 бал;
- аналітичні міркування, вміння робити висновки 1 бал.

Виконані індивідуальні завдання (реферат та есе) студент подає викладачеві не пізніше ніж за два тижні до проведення модульного контролю з відповідного Змістового модулю, зокрема, **Індивідуальне завдання 1** (орієнтовно до 20 жовтня) і **Індивідуальне завдання 2** (орієнтовно до 6 грудня).

Критерії оцінки **Індивідуального завдання 1 (реферат):**

- глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція 9-10 балів;
- тема розкрита неповно 6-8 балів;
- реферат суто компілятивного рівня 3-4 бали;
- розкритий лише окремий аспект 1-2 бали.

Теми рефератів викладач пропонує студентам на першому семінарському занятті (орієнтовно перша декада лютого).

Критерії оцінки **Індивідуального завдання 2 (есе):**

1. глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція 13-15 балів;
2. обґрунтоване розкриття проблеми 10-12 балів;
3. тема розкрита неповністю, обмежена джерельна база та обґрунтування 7-9 балів;
4. робота переважно компілятивного рівня 4-6 бали;
5. розкритий лише один окремий аспект теми 1-3 бали.

Тематику есе викладач пропонує студентам на першому семінарському занятті модулю (орієнтовно перша декада квітня).

Після завершення відповідно Змістового модулю 1 і Змістового модулю 2 проводяться ***модульні контрольні роботи*** **(МК),** зокрема, **Контрольна робота ЗМ1** (друга декада жовтня) **і Контрольна робота ЗМ2** (перша декада грудня).

Участь студентів в контрольних заходах обов'язкова. МК проводиться у письмовій тестовій формі. Тест містить 20 тестових завдань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 0,5 бала. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за МК – 10 балів. Студент, який не виконав вимоги по самостійній роботі, не допускається до складання МК, і даний модуль йому не зараховується.

На передостанньому семінарському занятті з дисципліни проводиться ***підсумкова контрольна робота*** (2 завдання).

Критерії оцінювання підсумкової контрольної роботи (від 1 до 10 балів за одне завдання)

Відповідь повна, подане власне бачення проблеми 10 балів;
Відповідь повна, подане власне бачення проблеми та зроблені ґрунтовні висновки, проте наявні окремі незначні помилки при викладі фактичного матеріалу 9 балів;
Відповідь відображає знання фактичного матеріалу 8 балів;
Відповідь демонструє знання фактичного матеріалу, але допущені окремі помилки 6-7 балів;
Відповідь фрагментарна, відображені лише окремі аспекти проблеми 4-5 балів;
Відповідь фрагментарна, наявні суттєві помилки при викладі 2-3 балів;
Відповідь містить значні помилки елементарного рівня 1 бал.

Бали, які отримані студентом на підсумковій контрольній роботі, додаються до балів набраних студентом за результатами семестрового оцінювання (семінари, модульні контрольні роботи, реферат, есе).

Умовою допуску до підсумкової контрольної роботи (заліку) є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 40 балів (*критично-розрахунковий мінімум*). При цьому обов'язковим є успішне складання модульних контрольних робіт та виконання індивідуальних робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. **Рекомендований мінімум** для допуску до підсумкової контрольної роботи (заліку) – **48 балів**.

При простому розрахунку отримаємо:

	Семестрова кількість балів	**ПКР** (підсумкова контрольна робота) / **залік**	**Підсумкова оцінка**
Мінімум	*48*	*12*	*60*
Максимум	**80**	**20**	**100**

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі модульних контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу» від 1 жовтня 2010 року.

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів. Студент, який набрав суму балів **не менше** встановленого мінімуму залікових балів (60) має право, за погодженням з викладачем, не виконувати підсумкову контрольну роботу. У випадку, коли студент має бажання збільшити кількість балів (але не більше ніж до 100) він складає залік.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та семінарських занять.

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінари	Самостійна робота
Частина 1. Професійна та корпоративна етика: виникнення та призначення в суспільстві.				
1	Вступ. Тема 1. Предмет професійної етики, її категорії та функції	2	-	4
2	Тема 2. Виникнення та історичні етапи розвитку професійної етики історика-дослідника.	2	1	6
3	Тема 3. Професіоналізм як моральна риса особистості	2	2	4
4	Тема 4. Корпоративна етика як елемент організаційної культури організації	2	2	6
5	Тема 5. Прикладна та професійна етика в структурі етичного знання	2	2	6
6	Тема 6. Професійна та корпоративна етика історика-дослідника в сучасній організації історичної науки	2	2	6
7	*Індивідуальна робота 1*	-	-	4
8	*Контрольна робота з тем ЗМ1 (тест)*	-	1	-
Частина 2. Етичний кодекс історика – випускника історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.				
9	Тема 7. Кодекси корпоративної етики: ключові принципи та ідеї як регулююче начало трудових відносин в колективі	2	2	6
10	Тема 8. Етичний кодекс ученого України – як приклад надання пріоритету моральним вимірам науки та громадській відповідальності співтовариства вчених і кожного ученого зокрема	2	2	4
11	Тема 9. Практичний підхід до створення кодексу корпоративної етики. Основні категорії етичного кодексу істориків	2	2	4
12	Тема 10. Етичний кодекс Київського національного університету імені Тараса Шевченка	2	2	6
13	*Індивідуальна робота 2*	-	-	4
14	*Контрольна робота з тем ЗМ 2 (тест)*	-	1	-
15	***Підсумкова контрольна робота***	-	1	-
	ВСЬОГО	**20**	**20**	**80**

Загальний обсяг 120 *год.*, в тому числі:
Лекцій – **20** *год.*
Семінари – ***20*** *год.*
Самостійна робота **-80** *год.*

9. Рекомендовані джерела:

Основна:

De Baets A. Responsible History. N.Y.: Berghahn Books, 2009. P. 188–196.

Актуальні проблеми етики та їх значення для розв'язання загальнолюдських проблем: [Електронний ресурс].

Бралатан В.П. Професійна етика. Навчальний посібник. – К.: 2011.

Бралатан В.П., Гуцаленко Л.В., Здирко Н.Г. Професійна етика. Навчальний посібник. - К., 2011. - 252 с

Гах Й. М. Етика ділового спілкування: Навч. посібник. - К., 2012. - 160 с.

Етика ділового спілкування: навч. посібн. / За ред. Т. Б. Гриценко, Т. Д . Іщенко, Т. Ф. Мельничук . – К., 2007. – 344 с.

Захарченко В. Ю. Юридична відповідальність державних службовців та проблема порушень службової етики // Держава і право. - К, 2003. - Вип. 20. - С. 223-231.

Здирко Н. Г. Професійна етика: Навч. посібн. – К.; Центр навч. літер., 2011. – 252 с.

Кубрак О. В. Етика ділового та повсякденного спілкування: Навч. посібник. - Суми, 2010. - 288 с.

Прикладна етика. Навч.посібник / За наук.ред. Панченко В.І.. – К., 2012 - 392 с.

Про правила етичної поведінки. Закон України. [Електронний ресурс . Режим доступу – http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4722-17;

Професійна та корпоративна етика: навч. посіб./В.Г.Нападиста, О.В.Шинкаренко, М.М.Рогожа та ін.; наук. Ред.В.І.Панченко – К., 2019 – 368 с.

Рудакевич М.І. Професійна етика державних службовців: теорія і практика формування в умовах демократизації державного управління. – Тернопіль, 2007. – 400 с.;

Тимошенко Л. Н. Корпоративна культура: Діловий етикет: Навч. посібн.– К., 2006. – 391 с.;

Чмут Т.К., Чайка Г.Л. Етика ділового спілкування: Навчальний посібник / Т.К.Чмут, Г.Л.Чайка. – 6-те вид., випр. і доп. – К., 2007. – 336с.

Додаткова:

А. де Баетс. Кодекс историков. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://gefter.ru/archive/5883

Американская историческая ассоциация. Стандарты профессиональной деятельности историка: [Електронний ресурс].

Всеобщая декларация прав человека : [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_015

Етика поведінки державного службовця: [Електронний ресурс] Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1089-10

Етичний кодекс ученого України: [Електронний ресурс] Режим доступу: http://znc.com.ua/ukr/news/2009/20090123ethic.php

Історіографічні та джерелознавчі проблеми історії України. Професійна етика історика у міждисциплінарному просторі. Збірник статей. Дніпропетровськ: ЛІРА, 2014. − 384 с.

Кодекс етики архівістів. [Електронний ресурс]. Режим доступу. – http://www.archives.gov.ua/International/Kodeks.pdf

Прокофьев *А.В.*. Этика профессий и организаций в свете концепции институционального зла. //http://www.tyuiu.ru/media/files/2015/02_09/vedomosti-45_1.pdf

Этический Кодекс АИК исторических и художественных цінностей (Этический Кодекс Американского Института Консервации исторических и художественных ценностей). [Електронний ресурс]. Режим доступу. – http://art-con.ru/node/344